

Aan de gemeenteraad van Enschede

Betreft: het onderzoek naar mantelzorgondersteuning
en de reactie van het college hierop.

Datum 12 maart 2020

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Het Senioren Platform heeft kennis genomen van het onderzoek naar de behoeften van mantelzorgers, met daarbij aandacht voor de bekendheid van en de behoefte aan respijt. Het onderzoek vinden wij van een goede kwaliteit en geeft veel handvatten. Echter, de maatregelen, die het college naar aanleiding van dit brede onderzoek voorstelt, vinden we erg mager en sluiten niet aan bij de conclusies van het onderzoek. Wij zouden graag zien dat de aanbevelingen van het onderzoek zelf veel breder overgenomen gaan worden. Wij doen u daarvoor in deze brief enkele aanbevelingen.

Graag wijzen wij u er nog op, dat mantelzorg geen keuze is. Liefde voor familie en vrienden maakt dat mensen voor hun naasten gaan zorgen. Deze zorg kan echter leiden tot overbelasting. Deze overbelasting is te voorkomen als we als maatschappij vroegtijdig hulp en ondersteuning aanbieden. De vorm van deze ondersteuning kan per mantelzorgster heel verschillend zijn. Daarom is er een gevarieerd aanbod nodig. Mantelzorgers besparen de maatschappij veel geld. Als zij 'omvallen' kost dat de gemeenschap veel geld aan zorgkosten en onnodig leed bij de betreffende burgers.

Er is, volgens de begroting van de gemeente, €700.000 beschikbaar voor mantelzorgondersteuning en vervangende mantelzorg (=respijtzorg). De inzet van dit budget dient heroverwogen te worden en veel meer afgestemd te worden op de behoeften van de huidige mantelzorgers, zoals in dit onderzoek naar voren komt.

De belangrijkste wens van zowel de mantelzorgers zelf als van de verschillende organisaties is een centraal mantelzorgsteunpunt. Het aanbod is verspreid over verschillende organisaties en de mantelzorgers weten niet waar ze de informatie kunnen vinden!

Wat moet er volgens het Seniorenplatform gebeuren ?

1. Centraal mantelzorgsteunpunt

In dit infopunt kan meer dan de helft van de aanbevelingen uit het onderzoek verwezenlijkt worden. Hiervoor is het volgende noodzakelijk:

- a. professionele bezetting** is noodzakelijk met minimaal 2 fte's. Deze fte's zitten nu verdeeld bij de wijkteams, over 2 personen per wijkteam, maar in de praktijk komen deze wijkcoaches niet of nauwelijks toe aan mantelzorgondersteuning, vanwege de vele taken die ze hebben.
- b. aanwezigheid van specifieke kennis** is een voorwaarde om goede mantelzorgondersteuning te kunnen geven. Daarom zijn er vaste personen nodig die deze specifieke taak vervullen.
- c. Inzicht in het aanwezige aanbod** bij verschillende organisaties is essentieel, zodat er goed doorverwezen kan worden. Er moet dus een actuele inventarisatie plaats vinden van de activiteiten van vele organisaties, die mantelzorgondersteuning en/of respijtzorg geven zoals o.a.: de mantelzorgcafés van de zorgorganisaties, het dienstenaanbod van Alifa Welzijn Senioren, de zorgvrijwilligers van M-pact. Het PIO overleg kan hierbij een belangrijke rol vervullen.
- d. cursusaanbod** voor mantelzorgers is belangrijk. Ook het coördineren van dit cursusaanbod hoort bij de taak van met mantelzorgsteunpunt. Door korte lijnen kan er optimaal gebruik gemaakt worden van het cursusaanbod.
- e. opzetten van een specifieke website mantelzorg.** Er kan wellicht aangesloten worden bij de website van "Wij Mantelzorgers". Een onderdeel van de website kan een **nieuwsbrief** zijn met actuele informatie. Ook de **online ondersteuning** van de mantelzorg community "Wij Mantelzorgers" kan hieraan gekoppeld blijven.
- f. vast centraal punt**, zodat de mantelzorgers het infopunt kunnen bezoeken om advies te kunnen krijgen. Er moet niet teveel naar regeltjes gekeken worden, maar er moet maatwerk geleverd worden. Hierbij moet ook aandacht zijn voor ouderenmishandeling die o.a. kan ontstaan door overbelasting.

2. mantelzorgwaardering

Het onderzoek naar de behoefte aan mantelzorgondersteuning is positief ontvangen zowel door de mantelzorgers zelf als door de organisaties, die het aanbod verzorgen. Dit onderzoek op zich werd beschouwd als een vorm van waardering. Een onderzoek zou om de 4 jaar gehouden kunnen worden om het beleid te blijven toetsen. Daarnaast is een **concrete waardering** nodig, die jaarlijks terugkeert, om deze waardering te tonen.

Een goed idee uit het onderzoek is het bezorgen van een bloemetje, dat kan b.v. vanuit de mantelzorgcafés gedaan worden. Ook de organisaties van het PIO kunnen daarbij betrokken worden en de mantelzorg community uiteraard. Een klein gedeelte van de € 700.000 zou hiervoor beschikbaar moeten blijven.

3. samenwerking met partners, die ondersteuning bieden.

Een sociaal vangnet blijkt heel erg van belang. Aandacht voor het netwerk van de mantelzorger en de moeite die veel mensen hebben om de zorg uit handen te geven en vreemde mensen toe te laten moet een aandachtspunt blijven. Bij het Dementieplatform Twente is veel ervaring op dit gebied. De casemanager dementie speelt daarbij een belangrijke rol. De samenwerking met deze organisatie lijkt voor de hand liggend. Deze voorziening wordt georganiseerd vanuit de zorgverzekeringswet. Samenwerking met alle partners in mantelzorgondersteuning kan vorm krijgen vanuit het professionele steunpunt Mantelzorg.

Enkele kanttekeningen bij de oplossingen, die het college aandraagt:

- * Er wordt een prima uitgangspunt genoemd: “Als gemeente willen we overbelasting van mantelzorgers voorkomen. Dat pleit ervoor, dat mantelzorgondersteuning herkenbaar en vindbaar is voor onze inwoners” Over “vindbaar en herkenbaar worden helaas geen concrete voorstellen gedaan
- * De inlooppunten van de wijkwijzers kunnen prima een rol spelen bij het doorverwijzen naar het centrale mantelzorgloket, waar de echte kennis aanwezig is. De wijkwijzers zelf zijn niet gespecialiseerd in mantelzorgondersteuning.
- * Het welzijnswerk biedt een groot aantal diensten aan, die ook belangrijk zijn voor mantelzorgers om hun werk te verlichten. Dat is bestaand beleid en valt niet onder het budget mantelzorgondersteuning. Zij zijn niet gespecialiseerd in mantelzorgondersteuning
- * De ontmoetingscentra van Liberein en de mantelzorg cafés van Livio, de Posten en andere zijn waardevolle initiatieven van de zorgorganisaties. Een overzicht over de hele stad ontbreekt evenals centrale informatie hierover.
- * mantelzorgondersteuning is een wettelijke taak van de Wmo via de wijkteams. In de praktijk is gebleken dat deze taak onvoldoende ingezet is en onvoldoende bekend is. Nu stelt het college voor om de wijkcoach in te schakelen via doorverwijzing van de zorgpartners, het welzijnswerk en de wijkwijzers. Dit is de omgekeerde wereld!

Met vriendelijke groet,

Namens het Seniorenplatform Enschede

Hanny Flore (voorzitter)